



Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 7. oktober 2026

Sak: 2026/0818

Klager: Vissi AS

Prosessfullmektig: Sondre Kornstad v/ Advokatfirmaet Wiersholm AS

Saken gjelder: Klage på vedtak om overtredelsesgebyr

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fattet 24. november 2025 vedtak om overtredelsesgebyr mot Vissi AS for brudd på forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (FOS) §§ 14, 20 og 23 i forbindelse med idriftsettelse av anlegg i regional- og transmisjonsnettet. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsleder Per Conradi Andersen, nemndsmedlemmene Edna Grepperud og Morten Sundt.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet 24. november 2025 vedtak om overtredelsesgebyr på kroner 2 500 000 – to millioner fem hundre tusen – overfor nettselskapet Vissi AS (heretter «Vissi» eller «klager»), for å ha overtrådt forskrift 7. mai 2002 nr. 448 om systemansvaret i kraftsystemet (FOS) § 14 om fastsettelse og oppfølging av funksjonalitet i anlegg i kraftsystemet, § 20 om vern og reléplanlegging og § 23 om opplysningsplikt. Hjemmel for overtredelsesgebyr er FOS § 26a, jf. lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10-7 andre ledd nr. 4, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 44.
- (2) Saken har sin bakgrunn i at Statnett som systemansvarlig (heretter «Statnett» eller «systemansvarlig») meldte inn til RME den 24. juni 2022 at Vissi (tidligere Ymber AS) hadde satt i drift endring av anlegg i eget regionalnett uten godkjenning fra systemansvarlig. Statnett mente Vissi hadde brutt FOS § 14 da Vissi satt i drift 66 kV kraftledning fra Nordreisa–Storslett med T-avgrening til Hamneidet i 2018. Videre informerte systemansvarlig om at kraftledningen fortsatt var i drift uten vedtak på grunn av ikke godkjent reléplan. Kraftledningen hadde dermed utløsertider for ledningsvern som ikke tilfredsstilte gjeldende krav om utløsertider for kortslutning. Systemansvarlig viste også til at de ikke hadde fått tilstrekkelig informasjon fra Vissi til å kunne fatte vedtak i henhold til FOS § 14.
- (3) Det inngår i sakens historikk at det før 2018 var en 66 kV-linje fra Nordreisa til Storslett. Fra Storslett gikk det en 66 kV-linje til Hamneidet. Den 28. januar 2018 satte Vissi i drift en kraftledning fra Nordreisa til Storslett med spenning på 66 kV. Ledningen hadde en

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Vestre Strømkaien 13
5008 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

T-avgrensning mot Hamneidet. Kraftledningen ble satt i drift samme dato uten at systemansvarlig hadde fattet vedtak om idriftsettelse etter FOS § 14 første ledd. Søknad og informasjon om anlegget ble sendt til systemansvarlig 14. februar 2018, 17 dager senere. I perioden februar – mai 2018 gikk det flere e-poster mellom Vissi og systemansvarlig der systemansvarlig ba om utfyllende informasjon i forbindelse med deres behandling av søknad om idriftsettelse av anlegg.

- (4) Den 25. mai 2018 skrev systemansvarlig i epost til Vissi at de «ønsker en beskrivelse av hvordan konsesjonæren oppfyller funksjonskravene iht. kapittel 5 i FIKS 2012, vern i regionalnettet, for tiltaket (ny 66 kV luftlinje mellom Storslett og Hamneidet)». Ut fra den dokumentasjon som er tilsendt nemnda ser det ut til at det ikke var ytterligere kommunikasjon mellom systemansvarlig og klager før i 2020.
- (5) I 2020 bestilte Vissi en konsulentrapport fra Norpec AS (heretter «Norpec») som ble levert 18. august 2020. Rapporten viste at krav gitt i Statnetts veileder «Funksjonskrav for strømmettet» (FIKS) 2012 ikke var oppfylt. Systemansvarlig sendte e-post til Vissi 2. november 2020 med spørsmål om verneløsning og oppfyllelse av krav i FIKS 2012. Systemansvarlig purret på Vissi 7. desember 2020.
- (6) Den 10. mai 2021 purret systemansvarlig igjen på Vissi. Vissi leverte 11. mai 2021 oppdatert søknad i henhold til systemansvarsforskriften § 14. I den oppdaterte søknaden er det oppgitt at vernerapporten utarbeidet av Norpec var lagt som vedlegg til søknaden. I brev av 24. juni 2022 informerte imidlertid systemansvarlig om at de mottok vernerapporten 25. august 2021. Det er derfor uklart når systemansvarlig ble kjent med rapporten. Den 27. august 2021 hadde Statnetts verneavdeling gjennomgått rapporten og de vurderte at verneløsningen til anlegget ikke var tilstrekkelig, på grunn av krav om utløsertider ved feil i nettet.
- (7) Neste korrespondanse mellom partene var 8. februar 2022 da systemansvarlig sendte verneavdelingens vurdering på e-post til Vissi. Systemansvarlig ba samtidig om snarlig tilbakemelding om hvordan og når Vissi hadde planer om å tilfredsstille krav til verneløsning.
- (8) Ifølge systemansvarlig var det et møte mellom Vissi og Statnett 13. mai 2022. Systemansvarlig sendte deretter e-post til Vissi 24. mai 2022 der de viste til møtet og etterlyste informasjon fra Vissi. Samme dag svarte Vissi at de hadde hatt problemer med verktøyet som konsesjonærene bruker for rapportering til Statnett (Fosweb), men at dette nå var løst og at de skulle prøve å legge inn informasjon dagen etter. I e-post 7. juni 2022 informerte Vissi systemansvarlig om at de planla endringer av den tekniske løsningen i 2024.
- (9) Den 24. juni 2022 sendte systemansvarlig saken til RME.
- (10) I brev til RME 27. september 2022 forklarer Vissi bakgrunnen for saken og planen fremover for å rette avviket. RME ba deretter om informasjon fra Vissi i brev 17. februar 2023. Vissi svarte med å sende kopi av brev de hadde sendt til systemansvarlig 17. mars 2023. Vissi besvarte ikke RMEs spørsmål om hvorvidt de har gitt systemansvarlig de opplysninger som var nødvendige for at systemansvarlig kunne utføre sine oppgaver i henhold til systemansvarsforskriften § 14 første ledd. Vissi forklarte heller ikke hva som var årsaken til at de ikke hadde besvart henvendelsene fra systemansvarlig i saken.

- (11) Den 17. august 2023 sendte Vissi e-post til en ansatt i Statnett med spørsmål om oppdatert reléplan for 66 kV avgang i Nordreisa mot Storslett. Da Vissi sendte etterspurt informasjon til RME 15. oktober 2024 (datert 8. oktober 2024) opplyste de at de ikke hadde fått svar på e-posten som tidligere var sendt til Statnett.
- (12) I brev til RME 8. oktober 2024 informerte Vissi om at fra-loopingen ble gjennomført den 25. juni 2023 i forbindelse med en annen driftsstans på ledningen som var planlagt av Statnett. Løsningen ble da tilbakeført til slik nettet var før januar 2018.
- (13) RME varslet vedtak 4. april 2025. Deres foreløpige vurdering var at Vissi hadde brutt FOS §§ 14, 20 og 23 og at bruddet var gjenstand for å ilegge overtredelsesgebyr. RME varslet overtredelsesgebyr på kroner 3 000 000 – tre millioner.
- (14) Vissi ba 10. april 2025 om utsatt frist for å gi kommentarer. RME innvilget fristutsettelse til 28. mai 2025. Vissi kommenterte varselet 28. mai 2025.
- (15) RME fattet 24. november 2025 følgende vedtak:
1. *Vissi AS har brutt forskrift om systemansvaret i kraftsystemet § 14 første ledd ved å sette i drift anlegg i regionalnettet uten godkjenning fra systemansvarlig.*
 2. *Vissi AS har brutt forskrift om systemansvaret i kraftsystemet § 20 andre ledd ved å ikke ha tilfredsstillende vern i egne anlegg.*
 3. *Vissi AS har brutt forskrift om systemansvaret i kraftsystemet § 23 første ledd ved å ikke gi systemansvarlig de opplysninger som er nødvendige for at systemansvarlig skal kunne utføre sine oppgaver.*
- Vissi AS, org.nr. 921 683 057, pålegges å betale et overtredelsesgebyr til statskassen på kroner 2 500 000 – to millioner fem hundretusen – for brudd på forskrift om systemansvaret i kraftsystemet §§ 14, 20 og 23.*
- Hjemmel for overtredelsesgebyr er forskrift om systemansvaret i kraftsystemet § 26a.*
- (16) Vissi påklaget vedtaket 15. desember 2025. I klagen anførte Vissi prinsipalt at i) RME ikke hadde kompetanse til å ilegge gebyr for hendelser før 1. november 2019, ii) at Vissi ikke hadde brutt FOS § 23 og iii) at overtredelsesgebyr ikke skulle ilegges da Vissi ikke hadde handlet med forsett. Etter deres syn hadde Vissi i verste fall utvist simpel uaktsomhet. Subsidiært anførte Vissi at gebyrets størrelse må nedjusteres vesentlig.
- (17) Klager mottok faktura for overtredelsesgebyret 15. desember 2025 med forfallsdato 14. januar 2026. Klager ba i brev 17. desember 2025 om utsatt iverksettelse.
- (18) RME besluttet 19. desember 2025 utsatt iverksettelse av vedtak 24. november 2025 inntil klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42.
- (19) RME orienterte systemansvarlig om innkommet klage 6. februar 2026 og informerte om muligheten til å inngi kommentarer. Systemansvarlig sendte 19. februar 2026 inn merknader til klagen.

- (20) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. forvaltningsloven § 33. RME sendte klagen og sakens dokumenter til Energiklagenemnda den 9. april 2026.
- (21) Klager sendte merknader til innstillingen 22. april 2026 og disse ble videresendt til RME 6. mai 2026. RME har ikke kommentert merknadene.
- (22) Klager fikk i brev 8. mai 2026 informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda samt informasjon om mulighet til å kommentere RMEs innstilling i saken eller gi andre merknader. Klager sendte inn nye kommentarer 12. mai 2026, der de anmoder at Statnetts uttalelser 19. februar 2026 er av generell karakter og ikke bør ilegges vekt.
- (23) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 14. september 2026 og 7. oktober 2026.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (24) I vedtaket datert 24. november 2025 redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn. RME redegjør deretter for de relevante rettsreglene for saken samt myndigheten til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på FOS §§ 14, 20 og 23 etter FOS § 26a, jf. energiloven § 10-7 annet ledd nr. 4, jf. forvaltningsloven § 44 jf. § 46. Videre presenteres partenes anførsler og Vissis kommentarer til RMEs varsel om vedtak 4. april 2025, før RMEs vurdering av saken. Slik RME ser det, er det tre hovedspørsmål som skal besvares.
- (25) RME vurderer først hvorvidt Vissi har brutt FOS § 14 ved å sette i drift anlegg uten godkjenning fra systemansvarlig. Etter RMEs syn brøt Vissi FOS § 14 da de satte i drift 66 kV kraftledning Nordreisa-Storslett med T-avgreining til Hamneidet 28. januar 2018. Det er ikke omtvistet at dette anlegget ble satt i drift uten å informere systemansvarlig etter bestemmelsene i FOS § 14. Vissi informerte systemansvarlig og sendte søknad om idriftsettelse 17 dager etter anlegget allerede var satt i drift.
- (26) RME legger videre til grunn at systemansvarlig ikke har kunnet fatte vedtak i saken på bakgrunn av manglende informasjon og oppfølging fra Vissi. Siden systemansvarlig ikke har fattet vedtak i saken, har bruddet etter RMEs syn vært pågående. Vissi fra-loopet 66 kV ledningen 25. juni 2023 slik at systemet ble brakt tilbake til tidligere akseptert tilstand. Etter RMEs syn betyr dette at bruddet har vært pågående fra 28. januar 2018 til 25. juni 2023.
- (27) RME vurderer deretter om Vissi har driftet anlegget uten tilstrekkelig verneløsning i perioden fra 28. januar 2018 til 25. juni 2023. På bakgrunn av informasjon fra både systemansvarlig og Vissi er RMEs vurdering at Vissi ikke hadde tilfredsstillende vern i egne anlegg i den nevnte perioden, og at Vissi derfor har brutt FOS § 20 annet ledd.
- (28) Til slutt vurderer RME om Vissi har handlet i strid med plikten til å gi opplysninger til systemansvarlig. Systemansvarlig skriver at de ikke har hatt mulighet til å fatte vedtak etter FOS § 14 i denne saken på bakgrunn av manglende informasjon. I sine innspill har systemansvarlig vist til flere eposter og brev som ikke er besvart av Vissi. RME bemerker at de etter varsel om vedtak mottok informasjon fra Vissi som viser at det har vært mer kommunikasjon mellom systemansvarlig og Vissi enn tidligere antatt.
- (29) Basert på foreliggende dokumentasjon svarte ikke Vissi på epost fra systemansvarlig 25. mai 2018, der systemansvarlig ba om en beskrivelse av hvordan Vissi skulle oppfylle kravene til vern i regionalnettet gitt i FIKS 2012. RME mener Vissi skulle svart på denne

eposten og gitt en beskrivelse av hvordan de skulle oppnå funksjonskravene i verneløsningen. Det at systemansvarlig stilte spørsmål, burde etter RMEs syn gitt Vissi en god indikasjon på at løsningen ikke var tilstrekkelig og at Vissi burde gjort nærmere undersøkelser.

- (30) RME kan av foreliggende dokumentasjon ikke se at Vissi har informert systemansvarlig i tilstrekkelig grad. Det trekkes frem særlig tre forhold der RME mener Vissi burde gitt informasjon. Selv om Vissi har gitt mer informasjon til systemansvarlig enn først antatt, mener RME at Vissi ikke har gitt systemansvarlig de opplysninger som var nødvendig for at systemansvarlig skulle kunne gjennomføre sine oppgaver. RME kom derfor til at Vissi har brutt FOS § 23 første ledd.
- (31) RME konkluderer med at Vissi har brutt FOS §§ 14, 20 og 23, og går videre over til å vurdere skyldkravet i energiloven § 10-7 annet ledd i forbindelse med illeggelse av overtredelsesgebyr. RME understreker at det forventes at en konsesjonær kjenner til bestemmelsene i det regelverket de skal forholde seg til. Det er også konsesjonærens plikt å sørge for at deres anlegg og måten de driver på oppfyller kravene i de forskriftene som vil omfattes av driften, i dette tilfellet FOS. I denne saken har Vissi fått flere e-poster og brev fra systemansvarlig om både idriftsettelse av anlegg og verneløsningen. Dette ga Vissi en oppfordring om å rydde opp i situasjonen og sørge for at anlegget overholdt forskriftsbestemmelsene. Vissi har også innrømmet at de har handlet i strid med de aktuelle bestemmelsene i FOS. Det er etter RMEs syn et forsterkende element at Vissi hadde muligheten til å handle annerledes ved å informere systemansvarlig om endringene de gjorde i sitt anlegg. Etter RMEs syn opptrådte Vissi i beste fall uaktsomt når de ignorerte henvendelsene fra systemansvarlig. Det er derfor RMEs vurdering at det med klar sannsynlighetsovervekt er bevist at Vissi har handlet uaktsomt i denne saken.
- (32) Til slutt foretar RME en vurdering av gebyrets størrelse. I vurderingen la RME stor vekt på overtredelsens grovhet, og poengterte at konsesjonær skal være kjent med regelverket og forstå at idriftsettelse uten godkjenning og tilstrekkelig vern kan medføre sikkerhetsrisiko og skadepotensiale. RME anså det som skjerpene at anlegget ikke oppfylte kravene i FIKS 2012. RME anså det videre som skjerpene at Vissi over flere år har unnlatt å svare på spørsmål, og at de fortsatte å drifte anlegget i flere år uten godkjenning. RME anså videre denne saken som mer alvorlig enn tidligere saker, og videre tyder denne saken på at tidligere gebyr i lignende saker ikke har vært høye nok for å ha allmennpreventiv virkning. RME kommenterer videre at Vissi har solid økonomisk evne, og at gebyret må være av et visst omfang for å ha den tilsiktede effekten.

3 Klagers anførsler

- (33) Klager har i det vesentlige anført:
- (34) Vissi erkjenner at 66 kV kraftledning Nordreisa–Storslett med T-avgrening til Hamneidet ble satt i drift uten et vedtak om idriftsettelse av nettløsningen fra Statnett og at anlegget ikke tilfredsstilte gjeldende funksjonskrav. Det er ikke uenighet om at FOS § 14 er brutt, men Vissi er uenig i at de har brutt § 23 om informasjonsplikt.
- (35) Videre anfører Vissi at det i denne saken ikke skal ilegges overtredelsesgebyr. Subsidiært anfører Vissi at gebyret må vesentlig reduseres.

3.1 RME har ikke kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr for hendelser før 1. november 2019

- (36) Vissi mener at RME ikke har kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr for bruddet på FOS § 14 første ledd da RME først fikk sanksjonsmyndighet 1. november 2019. Vissi viser til at kraftledningen ble satt i drift 28. januar 2018, 17 dager før de sendte søknad om godkjenning og informasjon om anlegget til Statnett. Videre understreker Vissi at selskapet ikke har foretatt noen aktiv handling som innebærer brudd på FOS § 14 første ledd etter november 2019, og at overtredelsesgebyret i realiteten har fått tilbakevirkende kraft.
- (37) Vissi anfører også at Statnett i 2018 ikke var tydelig i sin kommunikasjon om at det forelå et brudd som måtte rettes opp i, noe Statnett trolig visste og uansett burde visst. Klager mener systemansvarligs handlinger bidro til at bruddet varte lenger enn 1. november 2019.

3.2 Vissi har ikke brutt FOS § 23

- (38) Klager er videre uenig i at Vissi har brutt FOS § 23 ved å ikke gi tilstrekkelig informasjon til systemansvarlig.
- (39) Vissi mener at de ikke alene kan lastes for stillstand eller uklarheter i kommunikasjonen. Det vises i denne sammenheng til at det har vært løpende dialog mellom partene. Videre poengterer Vissi at systemansvarlig må ta deler av ansvaret for at saken har strukket ut i tid og at Vissi ikke har forstått alvoret i saken. Etter klagers syn har systemansvarlig opptrådt passivt, noe som har indikert at det ikke hastet med informasjon. Vissi har kun forholdt seg til systemansvarligs handlemåte. Klager mener at RME legger uforholdsmessig vekt på e-posten fra systemansvarlig 25. mai 2018, når det er klart at Vissi svarte på flere e-poster i 2018. Vissi mener også at overgang fra å kommunisere via e-post til å kommunisere via Fosweb kan ha bidratt til misforståelser i kommunikasjonen mellom dem og systemansvarlig.

3.3 RME bør ikke ilegge overtredelsesgebyr i denne saken

- (40) Dersom RME likevel skulle ha kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr i denne saken, mener Vissi at RME ikke bør ilegge gebyr. Dette begrunnes i at forholdet er rettet, og dagens anlegg er i forskriftsmessig stand. Videre viser Vissi til at driften av anlegget var stabilt og at avvikene ikke fikk betydning for tredjepart, i tillegg til at Statnett har erkjent at idriftsettelse uten godkjenning ikke hadde særlig store konsekvenser. Etter Vissis syn er det ikke tale om grove overtredelser.
- (41) Vissi legger videre vekt på at saken var et enkelttilfelle og ikke et gjentakende forhold. Vissi sammenligner egen sak med to andre saker der RME har fattet vedtak om brudd på FOS § 14 uten å ilegge overtredelsesgebyr, se RMEs saksnummer 202104402-6 og RMEs saksnummer 202320352-5. Vissi mener den siste saken er sammenlignbar med foreliggende sak, og at det fremstår som tilfeldig forskjellsbehandling å ilegge Vissi overtredelsesgebyr. Det påpekes at overtredelsesgebyret heller ikke har preventiv effekt, fordi forholdet allerede er rettet.
- (42) Videre mener Vissi at Statnett har brukt lang tid og gitt uklare signaler. Statnett delte konklusjonen fra verneavdelingen i Statnett 5 måneder etter vurderingen ble gjennomført, og nesten 9 måneder etter at Vissi oversendte oppdatert søknad til Statnett 11. mai 2021. Det påpekes at Statnett kom med et forslag Vissi kunne vurdere i e-posten 8. februar

2022, i stedet for å anmode, pålegge eller uttale direkte at avviket måtte rettes. Dette ga Vissi inntrykk av at retting ikke hastet. Det vises til at det ikke foreligger noen tidsnære bevis som peker på at Statnett mente at retting hastet, eller som ga Vissi oppfordring om å «rydde opp» før Vissi gjorde dette i 2023. Det vises til at frakobling av det ulovlige koblingsbildet ville tatt Vissi noen minutter, og det kun ville tatt opptil to timer å gjøre dette permanent. Hadde Statnett vært klar i sin kommunikasjon, ville Vissi rettet avviket, og derfor må Statnett ta deler av skylden for at avviket bestod.

3.4 Dersom overtredelsesgebyr skal ilegges må beløpet reduseres betydelig

- (43) Dersom overtredelsesgebyr likevel skal ilegges, mener Vissi at beløpet må reduseres betydelig. Vissi mener at beløpet som er varslet er vesentlig høyere enn i tidligere saker der RME har ilagt overtredelsesgebyr som følge av brudd på FOS § 14. I denne sammenheng viser Vissi til at forvaltningsloven § 44 annet ledd gir uttrykk for at overtredelsesgebyr skal fastsettes innenfor en øvre ramme. Vissi viser til at det ikke eksisterer noen slik øvre ramme i FOS, og at RME derfor må sikre forutberegnelighet og likebehandling ved ileggelsen av overtredelsesgebyr.
- (44) Vissi peker videre på at i de tidligere sakene har RME ilagt overtredelsesgebyr i størrelsesorden kroner 100 000 til kroner 250 000 for gjentatte brudd på FOS § 14. Vissi mener RME har erkjent at denne saken gjelder et enkeltstående brudd og ikke skiller seg nevneverdig fra tidligere saker. Faktum strekker seg videre over 5 år, med hendelser opp til 7 år tilbake i tid. Vissi mener at RME selv er ansvarlig for den lange saksbehandlingstiden og at Statnett også må ta deler av ansvaret. Vissi anfører at forvaltningspraksis tilsier at forbedring av rutiner etter brudd på FOS § 14 skal vektlegges ved avgjørelse av om det skal ilegges overtredelsesgebyr.
- (45) Vissi understreker til slutt at det varslede overtredelsesgebyret vil utgjøre 30 prosent av årsresultatet og 2,7 prosent av den årlige omsetningen. De mener at dette vil være uforholdsmessig og urimelig tyngende for selskapet. De påpeker at de står overfor store investeringer i årene som kommer og mener det er lite samfunnsmessig rasjonelt å ilegge overtredelsesgebyr som bremser investeringer og utvikling av nytt nett.

4 Merknader fra Statnett

- (46) Statnett har i merknader 19. februar 2026 kommentert følgende:
- (47) Systemansvarlig understreker at et svar på en e-post i seg selv ikke bevis på at en konsesjonær oppfyller informasjonsplikten i FOS § 23. Svarets innhold må etter Statnetts syn få betydning for vurderingen, og svaret må besvare de aktuelle problemstillingene på en tilfredsstillende måte.
- (48) Systemansvarlig poengterer at det etter FOS § 20 er konsesjonær som har ansvaret for å sørge for tilfredsstillende vern i egne anlegg, herunder iverksetting av reléplaner. Det understrekes at det ikke er systemansvarlig sitt ansvar å eksplisitt informere konsesjonær om at manglende verneløsning er alvorlig og at tiltak haster. Formålet med vernet er å skåne omkringliggende nett, anleggskomponenter samt forhindre personskafe/død. Det ligger i vernets natur og formål at dets funksjoner er en essensiell del av driften av kraftsystemet, og at mangel på oppfyllelse av krav er alvorlig.
- (49) Avslutningsvis skriver systemansvarlig at de er helt avhengig av tilstrekkelig informasjon fra konsesjonærene og bekreftelser fra dem for å kunne følge opp veiledende krav,

godkjenne tiltak og fatte vedtak i henhold til systemansvarsforskriften § 14. Statnett viser til at Vissi ikke har svart på konkrete spørsmål om vern.

5 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (50) RME fant ikke grunnlag for å oppheve eller endre vedtaket etter forvaltningsloven § 33 annet ledd, men knyttet likevel noen kommentarer til klagers anførsler.

5.1 RME har kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr for overtredelsene

- (51) RME viser til at deres kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr følger av energiloven § 10-7. Et slikt gebyr ilegges etter bestemmelser i forvaltningsloven § 44, jf. § 46. Energiloven § 10-7 om overtredelsesgebyr er endret flere ganger de siste årene. Senest i 2019 ble det gjort tilpasninger i forbindelse med at RME ble opprettet og RME fikk fra 1. november 2019 selvstendighet til å ilegge overtredelsesgebyr i bestemmelsens andre ledd.
- (52) Overtredelsene i denne saken skjedde fra januar 2018 og har pågått over flere år. Dette innebærer at for vurderingen av skyldkravet er det den versjonen av bestemmelsen som var gjeldende på tidspunktet for brudd som skal legges til grunn. Skyldkravet i energiloven § 10-7 om forsettlig eller uaktsom overtredelse er den samme i alle endringer relevante for denne saken. RME har derfor forholdt seg til ordlyden slik den gjelder i dag.
- (53) Det følger av energiloven § 10-7 fjerde ledd at foretak kan ilegges overtredelsesgebyr dersom bestemmelser er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak. Slikt gebyr ilegges etter bestemmelser i forvaltningsloven § 44, jf. § 46. Bestemmelsen om at foretak kan ilegges overtredelsesgebyr har vært justert de siste årene, men hovedregelen om at slikt gebyr kan ilegges er ikke endret. RME legger derfor dagens ordlyd til grunn i vurderingen.
- (54) I den versjonen av energiloven som var gjeldende i 2018 var det departementet som var gitt myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr, en myndighet som ble delegert til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i eget vedtak. Som vist til over fikk RME selvstendig myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr gjennom lovendring fra 1. november 2019. Etter dette har det vært noen endringer i lovbestemmelsen, men disse er av redaksjonell art. Etter gjeldende lovbestemmelse kan RME ilegge overtredelsesgebyr ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av forskrift med særskilt bestemmelse i henhold til energiloven § 10-7 andre ledd nr. 4.
- (55) RME mener at gjeldende regelverk ikke er gitt tilbakevirkende kraft og at de bevisst har valgt å avgrense den aktuelle perioden fra og med 1. november 2019, når RME helt klart hadde en hjemmel til å håndheve de aktuelle bestemmelsene. Selv om bruddet oppstod ved idriftsettelsen i 2018, er kjernen i saken at bruddet ikke ble rettet av Vissi og forble en pågående ulovlig tilstand fra idriftsettelsen og frem til forholdet ble rettet i 2023. RME poengterer at begrunnelsen for overtredelsesgebyret bygger på at dette forble en vedvarende ulovlig tilstand, også etter selve idriftsettelsen. Praksis fra Energiklagenemnda viser at det tidligere er ilagt overtredelsesgebyr i saker hvor NVE har mottatt saken, men hvor RME har fattet vedtak fordi saken var i overgangen hvor RME ble utpekt som uavhengig myndighet, se for eksempel sak 2021/1902.
- (56) Basert på denne praksisen fra Energiklagenemnda mener RME at de har kompetanse til å sanksjonere regelverksbrudd som oppstod før kompetansen formelt ble overført til

RME, og at dette i utgangspunktet kunne vært vektlagt ved utmålingen av overtredelsesgebyr. Siden det i foreliggende sak gjelder illeggelse av overtredelsesgebyr, har RME informert om at de likevel har valgt å avgrense den aktuelle perioden fra og med 1. november 2019.

- (57) RME bemerker også at det er RMEs oppfatning at Statnett som systemansvarlig ikke deler ansvar for varigheten av bruddet.

5.2 RME opprettholder brudd på systemansvarsforskriften § 23

- (58) RME understreker at det er Vissis ansvar å bygge anlegg som er i henhold til gjeldende funksjonskrav eller søke til systemansvarlig om å få bygge noe som fraviker de veiledende kravene. Videre er det også etter RMEs syn Vissis ansvar å sørge for å ha tilfredsstillende vern i egne anlegg.
- (59) Da Vissi søkte om å sette anlegget i drift første gang stilte systemansvarlig spørsmål til Vissi om hvordan de hadde tenkt å oppfylle krav til vern i regionalnettet. Etter det RME kan se, svarte ikke Vissi på dette spørsmålet og fulgte heller ikke opp saken før de i 2020 bestilte en rapport fra et konsulentfirma. Vissi mottok rapporten i august 2020 og den viste at verneløsningen ikke tilfredstilte krav i FIKS 2012. Likevel informerte ikke Vissi systemansvarlig før systemansvarlig selv tok kontakt med dem i november 2020.
- (60) RME poengterer at det sentrale i denne saken er at Vissi ikke har oversendt informasjonen som de etter systemansvarsforskriften § 23 på eget initiativ skal formidle til systemansvarlig. Det er etter RMEs syn ikke systemansvarliges ansvar å gi inngående rådgivning om hvordan Vissi skal oppfylle gjeldende funksjonskrav. Det vises til at systemansvarlig stilte spørsmål ved verneløsningen, og at Vissi etter RMEs syn da hadde en særlig oppfordring til å formidle tilstrekkelig informasjon til systemansvarlig og sikre at blant annet vern i egne anlegg fungerte som tiltenkt.

5.3 RME opprettholder vedtak om overtredelsesgebyr og gebyrets størrelse

- (61) RME fastholder vurderingen i vedtak 25. november 2025 om at overtredelsene er grove. Det vurderes ikke som formildende at det ikke foreligger gjentatte brudd eller reell skade. Flere brudd som har pågått over tid er etter RMEs vurdering skjerpene. Det vises til at det er helt avgjørende at aktørene i kraftsystemet følger sine plikter slik at systemet fungerer som tiltenkt, at systemansvarlig gis den informasjonen de trenger for å sikre trygg drift og at konsesjonærene har tilfredsstillende vern i egne anlegg.
- (62) Etter RMEs syn er det viktig å vektlegge at overtredelsesgebyret skal være virkningsfullt, stå i rimelig forhold til overtredelsen og ha preventiv virkning. Selv om gebyret er vesentlig høyere enn tidligere saker og vil være en betydelig kostnad for Vissi, mener RME at bruddets alvorlighetsgrad tilsier at hensynet til gebyrets preventive virkning veier tyngre.
- (63) RME anerkjenner at saksbehandlingstiden har vært lang, men dette har ifølge RME ikke en formildende effekt for gebyrets størrelse med tanke på bruddets alvorlighetsgrad og tiden det har tatt å få tilstrekkelig informasjon og oversikt over hendelsesforløpet.
- (64) RME informerer videre om at det i vedtaket fra 24. november 2025 er hensyntatt at Vissi har gitt mer informasjon til systemansvarlig enn tidligere antatt og gebyret ble derfor etter en helhetsvurdering redusert til kroner 2 500 000 – to millioner femhundre tusen. Det opprinnelig varslede gebyret var på kroner 3 000 000 – tre millioner.

6 Klagers merknader til innstillingen

- (65) Klager sendte inn merknader til innstillingen 22. april 2026. Vissi bemerker at alle anførsler i klagen opprettholdes, og at merknadene er ment å supplere den opprinnelige klagen 15. desember 2025.

6.1 RMEs egen avgrensning taler for at de ikke har kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr

- (66) Vissi mener at Energiklagenemnda må oppheve eller endre vedtaket da vedtakspunktene knyttes til hendelser som det samtidig avgrenses mot. Vissi poengterer at RMEs egne uttalelser om avgrensning mot hendelser som skjedde før 1. november 2019 taler for at RME ikke kan ilegge sanksjoner for bruddet i 2018. Det er etter Vissis syn ikke tilstrekkelig at RME nå viser til delegasjonshistorikk og en kort omtalt tidligere sak (2021/1902) fra Energiklagenemnda. I den omtalte saken foretar ikke Energiklagenemnda en konkret drøftelse av RMEs kompetanse til å sanksjonere hendelser som skjedde før 1. november 2019. Vissi påpeker også at sakene skiller seg fra hverandre i tidslinje og saksforløp, ettersom NVE i den omtalte saken både mottok saken og varslet vedtak. Det ble ikke gjort i foreliggende sak.

6.2 Vissi har ikke brutt FOS § 23

- (67) Vissi merker seg for det første at RME i innstillingen igjen viser til e-post og forhold fra 2018 i drøftelsen av FOS § 23, samtidig som RME i samme brev understreker avgrensningen mot hendelser før 1. november 2019. Vissi opprettholder at forhold fra 2018 i beste fall kan belyse bakgrunnen, og uansett ikke kan vektlegges i så stor grad.
- (68) Vissi viser til RMEs kommentarer i innstillingen punkt 5.2 om at Vissi har ansvar for å bygge anlegg som er i henhold til funksjonskrav og har ansvaret for tilfredsstillende vern i egne anlegg. Vissi kan ikke se relevansen av dette for et eventuelt brudd på opplysningsplikten etter FOS § 23, og mener RME blander vurderinger.
- (69) RME anerkjenner videre at korrespondansen mellom Vissi og systemansvarlig har vært mer omfattende enn først antatt. Vissi mener RME derfor er for kategorisk når de fremstiller saken som at Vissi ikke ga informasjon av betydning. Etter Vissis syn har systemansvarlig også gitt inntrykk av at opplysningsplikten var oppfylt, basert på oversendt epostkorrespondanse.

6.3 RME blander grovhetsvurdering og sannsynlighetsovervekt

- (70) Vissi anførte i klagen at det ikke kan bevises sannsynlighetsovervekt i saken. Etter Vissis syn blander RME to ulike vurderinger i når de kommenterer at bruddene må vurderes som grove. Vissi påpeker at spørsmålet er om det med klar sannsynlighetsovervekt kan bevises at Vissi har handlet forsettlig eller uaktsomt. Vissi kan ikke se at RME argumenterer for at beviskravet om kvalifisert sannsynlighetsovervekt for sanksjon er oppfylt.

6.4 Lang saksbehandlingstid kan ikke lastes Vissi

- (71) Vissi opprettholder at tidsforløpet i saken ikke kan vurderes ensidig i skjerpende retning, når saksbehandlingstiden ikke kan lastes Vissi, og Statnett har bidratt til at saken har dratt ut i tid ved å bruke lang tid på å svare og ikke være tydelig i kommunikasjonen om alvorlighetsgraden av avviket. Vissi mener dette har vanskeliggjort deres bevisfremleggelse.

6.5 RMEs vurdering av gebyrets størrelse er utilstrekkelig

- (72) Vissi viser til at det er snakk om et enkeltstående forhold, og det er heller ingen skade som har skjedd. Forholdet ble rettet 25. juni 2023, og Vissi har innført nye interne rutiner. Vissi bemerker også at tidligere praksis fra RME viser betydelig lavere summer for denne typen overtredelsesgebyr. Det er etter Vissis syn ikke grunnlag for at fraværet av en øvre ramme for gebyret skal eliminere hensynet til forutberegnelighet, likebehandling og forholdsmessighet.

6.6 RME kan ikke vektlegge Statsnetts tilbakemeldinger

- (73) Vissi mener informasjonen som blir gitt av Statnett i brev 19. februar 2026 ikke kan vektlegges da uttalelsene er generelle og ikke knytter seg til det aktuelle saksforhold.

7 Energiklagenemndas vurdering

7.1 Rettslig grunnlag for illeggelse av overtredelsesgebyr

- (74) Saken gjelder klage på RMEs vedtak 24. november 2025 om å ilegge Vissi AS overtredelsesgebyr på kroner 2 500 000 – to millioner fem hundre tusen – for brudd på FOS §§ 14, 20 og 23. Gebyret er fattet med hjemmel i FOS § 26a jf. energiloven § 10-7 annet ledd nummer 4, jf. forvaltningsloven § 44. Energiklagenemnda skal i denne saken ta stilling til om det er grunnlag for å ilegge overtredelsesgebyr, og eventuelt utmålingen av slikt gebyr.
- (75) Det følger av energiloven § 10-7 annet ledd nummer 4 at «[r]eguleringsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr etter reglene i forvaltningsloven § 44 til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forskrift, når det i forskriften er særskilt bestemt at overtredelsene kan medføre overtredelsesgebyr.» Det fremgår videre av FOS § 26a at det kan ilegges overtredelsesgebyr ved «overtredelse av bestemmelsene i § 5 – § 9, § 11 – § 22, § 23, § 24 og § 27 [...]». I denne saken er det spørsmål om Vissi har brutt materielle plikter i FOS som kan sanksjoneres med overtredelsesgebyr.
- (76) Vilkårene for illeggelse av overtredelsesgebyr fremgår både av FOS § 26a og energiloven § 10-7. Forvaltningsloven §§ 44 og 46 regulerer videre henholdsvis overtredelsesgebyret og foretakssanksjonen.
- (77) Vilkårene for illeggelse av overtredelsesgebyret er for det første at det foreligger klar sannsynlighetsovervekt for at det foreligger overtredelse av en eller flere av de nevnte bestemmelsene i FOS, jf. FOS § 26a. For det andre er overtredelsesgebyr betinget av at det foreligger skyld i form av forsettlig eller uaktsom overtredelse, jf. energiloven § 10-7.
- (78) Skyldkravet er nærmere utdypet i forvaltningsloven, og i tidligere saker har nemnda gjennomgående lagt til grunn en skjerpet aktsomhetsnorm for foretak. Profesjonelle aktører forventes å kjenne til regelverket og følge opp som nødvendig.
- (79) Dette følger av forvaltningsloven § 46 første ledd:

«Når det er fastsatt i lov at det kan ilegges administrativ sanksjon overfor et foretak, er skyldkravet uaktsomhet med mindre noe annet er bestemt. Med foretak menes selskap, samvirkeforetak, forening eller annen sammenslutning, enkeltpersonforetak, stiftelse, bo eller offentlig virksomhet»

- (80) Før 1. juli 2022 lød første punktum «Når det er fastsatt i lov at det kan ilegges administrativ sanksjon overfor et foretak, kan sanksjon ilegges selv om ingen enkeltperson har utvist skyld.»
- (81) Justis- og beredskapsdepartementet omtaler denne endringen i Prop. 81 L *Endringer i forvaltningsloven (skyldkrav ved administrativ foretakssanksjon og habilitetsreglenes anvendelse for statsråder (2021-2022)* punkt 5.5 s. 29 der det fremgår at:
- «I mange tilfeller vil det være aktuelt å oppstille et meget strengt krav til aktsomhet. Særlig der det er tale om å sanksjonere brudd på reguleringslovgivning som retter seg mot utøvelsen av næringsvirksomhet, vil aktsomhetsnormen normalt være streng. Foretak som driver økonomisk virksomhet, må forutsettes å sette seg godt inn i den reguleringen som gjelder foretakets virksomhet. Dermed skal det lite til for å konstatere uaktsomhet ved brudd på slik regulering. Dette gjelder særlig der den aktuelle overtredelsen består av en unnlatelse av å følge nærmere bestemte handlingsnormer for utøvelsen av næringsvirksomhet på det aktuelle området. Hvis det er tale om handlingsnormer som det må forventes at foretaket kjenner til, vil en manglende overholdelse av normene i seg selv som utgangspunkt anses som uaktsomt. Ansvaret vil med andre ord i praksis ligge tett opp mot det som gjelder etter dagens regler for administrativ foretakssanksjon etter forvaltningsloven § 46.»
- (82) Vurderingen av hvorvidt Vissi har opptrådt uaktsomt, må derfor foretas med utgangspunkt i kravet til alminnelig aktsomhet. Dette er en skjønnsmessig helhetsvurdering som tar utgangspunkt i hvordan den eller de som har opptrådt på vegne av Vissi burde handlet, sammenlignet med hvordan de faktisk handlet. Skyldkravet knytter seg videre til den faktiske handlingen, ikke bevisstheten om regelverket. Skyldkravet kan oppfylles ved anonyme eller kumulative feil. Det er ikke en forutsetning for illeggelse av overtredelsesgebyr at en enkeltperson har utvist uaktsomhet, men det avgjørende er om virksomheten burde ha klart å unngå overtredelsen.
- (83) Med hensyn til vurderingen av om skyldkravet er oppfylt viser nemnda også til HR-2012-1942-A hvor Høyesterett har slått fast at illeggelse av overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon som har karakter av straff etter EMK art. 6, og at det etter denne artikkelen kreves klar sannsynlighetsovervekt for at skyldkravet er oppfylt.
- (84) Dersom spørsmålet om det foreligger brudd på de aktuelle bestemmelsene i FOS besvares bekreftende, vil nemnda ta stilling til grunnlaget for illeggelse av overtredelsesgebyr i form av sannsynlighetsovervekt for uaktsom handling, og eventuelt gebyrets størrelse.

7.2 Om tilbakevirkende kraft

- (85) Vissis anførsel om at RME ikke har myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr for forhold som oppstod før 1. november 2019, herunder bruddet på FOS § 14, forstås som en henvisning til forbudet mot tilbakevirkende kraft i Grunnloven § 97. Tilbakevirkningen gjelder da ikke handlingsnormen i seg selv. Denne har i sin realitet vært uendret i den aktuelle perioden. Spørsmålet er om flyttingen av forvaltningsmyndighet fra energidepartementet til RME representerer et forhold som tilsier at RME ikke kan ilegge gebyr for overtredelser som fant sted på et tidspunkt da departementet hadde myndighet til å ilegge gebyr.
- (86) Nemnda bemerker at kravet om vedtak fra systemansvarlig før idriftsetting har fremgått av FOS § 14 siden bestemmelsen ble innført i 2002. I Norges vassdrags- og

energidirektorats 2. høring av forslag til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet uttales det at:

«Intensjonen med bestemmelsen er at kraftsystemet bygges ut på en samfunnsmessig rasjonell måte. Dette betyr at systemansvarlig må samordne funksjonaliteten på deler av anleggene i regional- og sentralnettet. Vedtakene kan blant annet omfatte anleggsdeler i produksjonsanlegg, nettanlegg, vern og releplaner, feilskriverutstyr, målinger, meldinger, fjernstyring, sambandssystemer etc. Det forutsettes at systemansvarlig på forespørsel fra konsesjonær kan angi en veiledning på hvordan anlegget bør prosjekteres for at systemansvarlig skal godkjenne det. Konsesjonær kan velge denne løsningen eller andre løsninger som er minst like god.»

- (87) Bestemmelser om overtredelsesgebyr ble innført i energiloven ved lov 19. desember 2003 nr. 131 og trådte i kraft 1. januar 2004. Det kunne blant annet ilegges overtredelsesgebyr ved overtredelse av forskrift. Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr for overtredelse av § 14 trådte i kraft 1. januar 2007 og er regulert i FOS § 26a. Bakgrunnen for innføringen av hjemmelen omtales i NVE Dokument 6/2006 Forslag til endring i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet 3. juli 2006, under punkt 2.7.1:

«I samsvar med dette foreslås det her at ved overtredelse av systemansvarsforskriftens bestemmelser i §§ 8, 14-16, 20-22 og 23 skal overtredelsesgebyr kunne ilegges. De handlingsnormer som fremkommer i disse bestemmelsene er av en slik art at overtredelsesgebyr vil være et effektivt og hensiktsmessig reaksjonsmiddel, samtidig som tvangsmulkt eller straff vil være lite egnet som reaksjon ved brudd på bestemmelsene. I tillegg blir handlingsnormene erfaringsmessig overtrådt eller overtredelse vil være så graverende at gebyr bør kunne ilegges.»

- (88) Pliktene som fremgår av FOS § 14 er klare og det var påregnelig i 2018 at brudd på bestemmelsen kunne medføre overtredelsesgebyr. Det var opprinnelig Olje- og energidepartementet (nå Energidepartementet) som hadde adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr iht. energiloven § 10-7. Adgangen ble delegert til Norges vassdrags- og energidirektorat i delegeringsvedtak 14. september 2009 nr. 1191. I høringsdokument 2012: 67 Endringer i forskrift 7. mai 2002 nr. 448 om systemansvaret i kraftsystemet *Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst*, presiserer NVE i sine merknader til FOS § 26a at de ikke vil angi i selve forskriftsteksten hvem som kan ilegge overtredelsesgebyr. NVE viste i denne forbindelse til NOU 2003:15 «Fra bot til bedring» pkt. 13.3.1.2 side 215:

«Forskriftsbestemmelsen kan etter utvalgets oppfatning normalt begrenses til å angi hvilke av handlingsnormene i forskriften som skal kunne utløse administrativ sanksjon. Personell kompetanse og skyldkrav fremgår av sanksjonsbestemmelsen i loven.»

- (89) RME ble deretter opprettet 1. november 2019 som følge av krav i Direktiv 2009/72/EF om en uavhengig reguleringsmyndighet. Samtidig ble RMEs adgang til å ilegge overtredelsesgebyr regulert i energiloven § 10-7. Myndigheten til å ilegge gebyr lå etter dette dels hos NVE og dels hos RME, avhengig av ansvarsområde. RME ble gitt adgang til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på nærmere angitte lovbestemmelser og forskrifter jf. energiloven § 10-7 annet ledd punkt 2. RME hadde fra dette tidspunkt myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på bestemmelsene i FOS.
- (90) Nemnda fremhever at RME har arvet NVEs saksportefølje innenfor deres ansvarsområder, uavhengig av tidspunktet RME fikk myndighet til å ilegge

overtredelsesgebyr for brudd på FOS. Også lovbrudd som var begått før tidspunktet RME formelt fikk sanksjonsmyndighet, men som ennå ikke var brakt til myndighetenes kjennskap, kan nå behandles av RME. Hvis det motsatte skulle vært tilfelle ville lovbrudd i denne perioden være sanksjonsfrie. Dette var åpenbart ikke meningen ved opprettelsen av RME og overføringen av sanksjonsmyndigheten. Nettselskapene har dessuten hatt plikter etter FOS og har kunnet bli ilagt overtredelsesgebyr etter § 26a i hele perioden. Det er kun tale om en organisatorisk og prosessuell endring som medførte at sanksjonsmyndigheten ble flyttet fra departementet til RME. Det er ikke tale om en endring av bestemmelsene som regulerer selskapenes plikter, eller innføring av noen ny form for sanksjon som selskapet ikke tidligere kunne ilegges for denne type brudd.

- (91) Det fremgår av Høyesteretts avgjørelse HR-2012-669-S (Gjenopptaking) avsnitt 89 at «[s]om den klare hovedregel er Grunnloven § 97 ikke til hinder for at nye prosessuelle regler anvendes på eldre forhold, selv om det skulle medføre at stillingen for den person det gjelder, blir mindre gunstig».
- (92) Det er videre vanskelig å se at organets identitet er avgjørende for spørsmålet om ilegging av gebyr. Grunnlovens forbud mot tilbakevirkende kraft beskytter borgeren mot nye og strengere regler med tilbakevirkende kraft, ikke mot at staten endrer hvilket organ som har ansvar for å ilegge gebyr. Det å idriftsette et anlegg uten vedtak fra systemansvarlig var ikke lovlig da departementet eller NVE var gebyrmyndighet, og det er heller ikke lovlig i dag når vedtakskompetansen ligger hos RME.
- (93) Nemnda har etter dette kommet til at RME har hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr i den foreliggende saken, også når det gjelder eventuelle brudd som skjedde før 1. november 2019. I det følgende vil nemnda ta stilling til om det er korrekt at Vissi ble ilagt overtredelsesgebyr for brudd på FOS §§ 14, 20 og 23, og eventuelt ta stilling til gebyrets størrelse.

7.3 Brudd på FOS § 14

- (94) Bestemmelsen i FOS § 14 første ledd lyder som følger:

«Konsesjonær skal rapportere til systemansvarlig om planer for nye anlegg eller endring av egne anlegg i eller tilknyttet regional- eller transmisjonsnett, når andre konsesjonærer blir berørt av dette. Systemansvarlig skal fatte vedtak om godkjenning av nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg før disse kan idriftsettes.»

- (95) Det er i forvaltningspraksis lagt til grunn at konsesjonær informerer systemansvarlig så tidlig som mulig, slik at systemansvarlig skal få en reell mulighet til å stille ytterligere krav til anlegget. Det er ikke tilstrekkelig å søke få uker før idriftsettelse, og det er videre klart at systemansvarlig skal fatte vedtak om godkjenning av nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg før disse kan settes i drift.
- (96) Det er ikke omtvistet at Vissi unnlot å informere systemansvarlig tidsnok, og det forelå ikke vedtak om godkjenning da Vissi satt i drift 66 kV kraftledning fra Nordreisa–Storslett med T-avgreining til Hamneidet 28. januar 2018. Vissi søkte om godkjenning 17 dager etter idriftsetting, og det forelå dermed et brudd på FOS § 14 første ledd. Nemnda legger til grunn at bruddet varer frem til godkjenning er gitt.

- (97) Nemnda skal så ta stilling til om skyldkravet er oppfylt. Spørsmålet er om den eller de som handlet på vegne av Vissi handlet forsettlig eller uaktsomt da anlegget ble tilknyttet uten den påkrevde godkjenningen fra systemansvarlig etter FOS § 14 første ledd.
- (98) Det er et krav i forskriften at systemansvarlig skal fatte vedtak om godkjenning før idriftsettelse. Slikt vedtak forelå ikke i denne saken. Det er konsesjonærens plikt å forvisse seg om at det foreligger et vedtak om idriftsettelse fra systemansvarlig før anleggskomponenter settes i drift.
- (99) I lys av informasjons- og rapporteringsplikten i § 14 må det etter nemndas syn foreligge en streng aktsomhetsplikt. Systemansvarlig er avhengig av at konsesjonærer koordinerer med systemansvarlig for å sikre tilfredsstillende leveringskvalitet i alle deler av landet, samt koordinasjon og drift av nett på ulike nettnivå. For at systemansvarlig skal ha oversikt over endringer i kraftsystemet, har konsesjonærer en plikt etter FOS § 14 til å informere systemansvarlig om planer for nye anlegg eller endringer av egne anlegg. Konsesjonærene må derfor ha tilfredsstillende rutiner for behandling av kraftsystemdata, innrapportering og oppfølging av søknader om idriftsettelse.
- (100) Vissi har selv bekreftet at de satte i drift anlegget uten godkjenning, og at de ikke hadde tilstrekkelige interne rutiner da anlegget ble satt i drift. I likhet med RME legger nemnda til grunn at Statnetts veileder er godt kjent i bransjen og lett tilgjengelig. Konsesjonær er videre selv ansvarlig for å følge opp pliktene i FOS. Det var etter nemndas syn grovt uaktsomt å sette i drift anlegget uten godkjenning. Nemnda legger vekt på at det må forventes at et nettselskap selv gjør seg kjent med reglene på området eller henter inn bistand til dette. Vissi kunne relativt enkelt ha innrettet sin atferd på bakgrunn av regelverket, både ved å sende inn søknad i tide, og å koble ut anlegget frem til dette var godkjent. Det er et forsterkende element at Vissi hadde en klar mulighet til å handle annerledes ved å informere systemansvarlig om endringer, og forsikre seg om at vedtak forelå ved idriftsettelsen.
- (101) Vissi fikk etter idriftsettelsen flere indikasjoner på at anlegget ikke hadde tilstrekkelig godkjenning. Nemnda finner det klart at den fortsatte driften uten godkjenning var bevisst, og utgjorde brudd på FOS § 14. Vissi har selv informert om at det var enkelt å koble fra anlegget. Nemnda legger derfor til grunn at den eller de som har handlet på vegne av Vissi har opptrådt forsettlig da de fortsatte å drifte anlegget uten godkjenning.
- (102) Skyldkravet er etter nemndas syn klart oppfylt for bruddet på FOS § 14.

7.4 Brudd på FOS § 20

- (103) Bestemmelsen i FOS § 20 lyder som følger:

«Systemansvarlig kan fastsette type, plassering og innstilling av vern og gjeninnkoblingsutstyr i regional- og transmisjonsnettet, og tilknyttede produksjonseenheter (reléplaner).

Konsesjonær er ansvarlig for tilfredsstillende vern i egne anlegg, herunder iverksetting av reléplaner.»

- (104) Spørsmålet er om Vissi har driftet anlegget uten tilfredsstillende verneløsning i perioden 28. januar 2018 til 25. juni 2023.

- (105) I foreliggende sak hadde ikke Vissi sørget for tilstrekkelig vern av det aktuelle anlegget. Dette underbygges blant annet av brev 27. september 2022 med informasjon fra Vissi og resultater fra rapporten fra Norpec i 2020. Rapporten viser at krav i NVF og FIKS 2012 ikke var oppfylt, og at anlegget hadde for lang utkoblingstid ved kortslutning på ledningen. Vissi har følgelig brutt FOS § 20.
- (106) Når det gjelder skyldkravet, er det som nevnt nemndas syn at pliktene i FOS pålegger konsesjonær et selvstendig ansvar for etterlevelse. Dette betyr at klager har selvstendig ansvar for å ha tilfredsstillende vern i egne anlegg til enhver tid etter FOS § 20 annet ledd. Vissi fikk flere indikasjoner gjennom e-poster og brev fra systemansvarlig om at verneløsningen ikke var god nok. Nemnda viser til at Statnett allerede 25. mai 2018 sendte e-post til Vissi hvor de ba om «en beskrivelse av hvordan konsesjonæren oppfyller funksjonskravene iht. kapittel 5 i FIKS 2012, vern i regionalnettet, for tiltaket ny 66 kV luftlinje mellom Storslett og Hamneidet.» Dette burde gitt Vissi en klar oppfordring til å reagere. Også rapporten utformet av Norpec i 2020 konkluderte med at verneløsningene var utilstrekkelige. Etter nemndas syn foreligger det også her klar sannsynlighetsovervekt for at den eller de som har handlet på vegne av Vissi måtte, eller i det minste skulle være klar over, at handlingene representerte brudd på FOS. Nemnda legger derfor til grunn at den eller de som har handlet på vegne av Vissi i begynnelsen har opptrådt grovt uaktsomt og deretter forsettlig. Vissi fulgte ikke opp oppfordringer til å sørge for at anlegget var i forskriftsmessig forstand.
- (107) Nemnda bemerker at dagens verneløsning er vurdert som tilfredsstillende. Vissi koblet om nettet i juni 2023, slik at det nå driftes som før ombyggingen og er i tråd med tidligere tilstand.

7.5 Brudd på FOS § 23

- (108) Bestemmelsen i FOS § 23 lyder som følger:

«De som omfattes av denne forskriften skal gi systemansvarlig de opplysninger som er nødvendige for å utføre den systemansvarliges oppgaver, herunder av eget tiltak orientere om forhold i egne anlegg som er av betydning for sikker drift, effektiv utnyttelse og utvikling av kraftsystemet.

De som omfattes av denne forskriften skal gi systemansvarlig de opplysninger som systemansvarlig blir pålagt av Reguleringsmyndigheten for energi å samle inn.»

- (109) Systemansvarlig skal legge til rette for et effektivt kraftmarked og en tilfredsstillende leveringskvalitet i kraftsystemet, og dermed føre til en rasjonell utnyttelse av kraftressursene for samfunnet som helhet. Systemansvarlig er avhengig av at konsesjonærer koordinerer med systemansvarlig for å sikre tilfredsstillende leveringskvalitet i alle deler av landet, samt koordinasjon og drift av nett på ulike nettnivå.
- (110) I henhold til FOS § 23 første ledd skal de som omfattes av forskriften gi systemansvarlig de opplysningene som er nødvendige for at systemansvarlig skal kunne utføre sine oppgaver. Det omfatter også å orientere om forhold i egne anlegg som er av betydning for sikker drift, effektiv utnyttelse og utvikling av kraftsystemet.
- (111) Nemnda kan i likhet med RME ikke se at Vissi har gitt de opplysninger som var nødvendig for at Statnett kunne gjennomføre sine oppgaver som systemansvarlig, herunder fatte vedtak om godkjenning av anlegg iht. § 14. Etter nemndas syn er både e-

postkorrespondanse og andre hendelser i saken fra 2018 relevante for vurderingen av hvorvidt bestemmelsen er brutt, jf. punkt 7.2 over.

- (112) Selv om det har vært dialog mellom Vissi og systemansvarlig, viser sakens dokumenter og korrespondansen som er vedlagt at Vissi flere ganger har unnlatt å svare på spørsmål og gi tilstrekkelig informasjon om det bestemte anlegget. Vissi svarte blant annet ikke på e-post med spørsmål om hvordan anlegget skulle oppfylle kravene i FIKS 2012 i mai 2018, og systemansvarlig har flere ganger purret på etterspurt informasjon fra Vissi i 2020 og 2021. Vissi oversendte heller ikke funnene fra Norpec-rapporten da denne ble mottatt første gang i 2020.
- (113) Nemnda viser videre til at Vissi selv har ansvar for å sørge for at de har rutiner på plass for å oppfylle sine plikter etter FOS. Selskapet skal oppfylle disse pliktene uavhengig av om systemansvarlig har gitt eksplisitt uttrykk for at det kan være snakk om alvorlige avvik i den konkrete saken eller ikke. Etter nemndas vurdering er det sannsynlighetsovervekt for at den eller de som har handlet på vegne av Vissi handlet uaktsomt da slik informasjon ikke ble gitt til Statnett.

7.6 Om overtredelsesgebyr skal ilegges

- (114) Dersom vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt har RME myndighet til å gi overtredelsesgebyr, men ikke en plikt, jf. vilkåret «kan» i FOS § 26a. Formuleringen gir RME, og Energiklagenemnda ved klagebehandling, et betydelig rom for skjønn både ved spørsmålet om gebyr skal ilegges og ved selve utmålingen.
- (115) I henhold til energiloven § 10-7 femte ledd, jf. forvaltningsloven § 46 annet ledd, kan følgende momenter hensyntas ved avgjørelsen av om et foretak skal ilegges administrativ sanksjon og ved individuell utmåling av sanksjonen:

«Ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges og ved utmåling av sanksjonen skal det særlig legges vekt på:

- a. sanksjonens preventive virkning.
- b. overtredelsens grovhet, og om noen som handler på vegne av foretaket, har utvist skyld,
- c. om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne forebygget overtredelsen,
- d. om overtredelsen er begått for å fremme overtrederes interesser,
- e. om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen,
- f. om det foreligger gjentakelse,
- g. foretakets økonomiske evne,
- h. om andre reaksjoner som følge av lovbruddet blir ilagt foretaket eller noen som har handlet på vegne av det, blant annet om noen enkeltperson blir ilagt administrativ sanksjon eller straff,
- i. om overenskomst med fremmed stat eller internasjonal organisasjon forutsetter bruk av administrativ foretakssanksjon eller foretaksstraff.»

- (116) Oppstillingen i forvaltningsloven § 46 annet ledd er ikke uttømmende. Det uttales i Prop. 62 L (2015 2016) at «[v]ektleggingen av momentene vil variere etter hvor alvorlig overtredelsen er og hvor inngripende sanksjon det er tale om å ilegge».
- (117) I vedtaket hensyntar RME de sentrale punktene i forvaltningsloven § 46 og nemnda slutter seg til RMEs vurderinger. Nemnda er enig i at klager her kunne forebygget overtredelsen ved å sikre at interne rutiner ble fulgt, jf. energiloven § 10-7 bokstav b. Hensynet til utøvelsen av systemansvaret tilsier etter nemndas syn at konsesjonærer bør ha gode rutiner for idriftsettelse av nettkomponenter. En sentral del av dette er å gi systemansvarlig reell mulighet til å utøve kontroll og koordinering gjennom bindende vedtak jf. FOS § 26 første ledd. Det er Vissi som er ansvarlig for å følge regelverket.
- (118) At nemnda har vurdert bruddene på FOS §§ 14 og 20 som forsettlig, underbygger RMEs vurdering av at bruddene er grove. Det er også snakk om brudd som har pågått over lang tid. Denne type brudd kan medføre konsekvenser for andre aktører, selv om dette ikke har materialisert seg i denne saken gjennom eksempelvis utfall eller skade. Systemansvarlig har informert om at formålet med vernet er å skåne omkringliggende nett, anleggskomponenter samt forhindre personskade/død. Det ligger i vernets natur og formål at dets funksjoner er en essensiell del av driften av kraftsystemet, og at mangel på oppfyllelse av krav er alvorlig. Etter nemndas syn er det korrekt av RME å vektlegge at mangelfulle vern innebærer en risiko for utfall og forplantning av feil i kraftsystemet, som kan få store konsekvenser. Selv om forholdet nå er rettet, vil et overtredelsesgebyr understreke at det er viktig å etterleve regelverket. Gebyret vil dermed også kunne ha både en individual- og allmenpreventiv virkning, jf. forvaltningsloven § 46 annet ledd bokstav a.
- (119) Etter nemndas syn er det klart at overtredelsesgebyr skal ilegges i denne saken. Nemnda kan ikke se at RMEs avgjørelse er vilkårlig eller urimelig. Videre skal nemnda vurdere klagers subsidiære anførsel om at overtredelsesgebyret må reduseres.

7.7 Utmåling av overtredelsesgebyr

- (120) Ved vurdering av gebyrets størrelse skal det legges vekt på vurderingsmomentene i forvaltningsloven § 46 annet ledd. Overtredelsesgebyret skal være virkningsfullt, stå i rimelig forhold til overtredelsen og virke preventivt. Dette innebærer en konkret, skjønnsmessig vurdering av hver enkelt sak.
- (121) Etter nemndas syn er det skjerpende at Vissi over flere år har hindret systemansvarliges arbeid ved å unnlate å svare på spørsmål og henvendelser knyttet til sin drift. Selv da Vissi fikk beskjed fra systemansvarlig om at anlegget ikke kunne godkjennes og at verneløsningen ikke var tilfredsstillende, fortsatte de å drifte anlegget og unnlate å svare på spørsmål fra systemansvarlig. Nemnda er videre enig med RME i at foreliggende sak er mer alvorlig enn de tidligere sakene der RME har ilagt overtredelsesgebyr for brudd på FOS, fordi Vissi har drevet anlegget over flere år uten godkjenning eller tilstrekkelige verneløsninger. Siden Vissi har brutt flere bestemmelser er nemnda av den oppfatning at det bør utmåles et relativt høyt gebyr.
- (122) Vissi anfører at bruddene ikke har ført til skade, og at dette burde vektlegges i formildende retning. Nemnda bemerker her at det ikke bare er faktisk skade som skal vurderes, men også potensiell skade. Dette er tidligere fastsatt i Energiklagenemndas avgjørelser 2025/1705 og 2026/0378. Det er korrekt at Vissis overtredelser har hatt begrensede konsekvenser, men dette utelukker ikke skadepotensialet som følger med utilstrekkelige

verneløsning for anlegget etter FOS § 20 som nevnt over. Faren for skade var videre til stede over lang tid, og understreker alvorligheten av brudd.

- (123) Heller ikke fraværet av gjentakelser kan vektlegges i formildende retning. Selv om det ikke foreligger gjentakende brudd, har bruddene som nevnt pågått over lang tid som etter nemndas syn virker skjerpene og kan likestilles med gjentakelser. Vissi har fått klare oppfordringer til å utbedre vern, og informasjon om at det ikke forelå vedtak for det aktuelle anlegget. Systemansvarliges gjentatte kontakt burde gitt Vissi en god indikasjon på at forholdene ikke oppfylte forskriftsfestede krav, og at anlegget ikke kunne driftes. At bruddene på FOS §§ 14 og 20 er vurdert til å være forsettlig, underbygger også vurdering av at bruddene er grove. Det er Vissis ansvar som konsesjonær å oppfylle kravene, og sende inn tilstrekkelig informasjon. Vissis anførsel om at systemansvarlig har bidratt til at bruddene strakk ut i tid kan derfor heller ikke tillegges vekt.
- (124) Overtredelsesgebyret må som nevnt ha både preventiv og allmennpreventiv virkning. For at overtredelsesgebyret skal få den tilsiktede preventive effekten må reaksjonen være følbart, samtidig som den ikke er urimelig eller uforholdsmessig jf. NVE dokument 1/2008 «Styrende dokumenter for tilsyn og reaksjoner» side 59. Når det gjelder Vissis økonomiske evne, jf. forvaltningsloven § 46 annet ledd bokstav g, kan ikke nemnda se at Vissi har godtgjort at gebyret RME har ilagt vil ramme klager særlig hardt eller at det vil ramme arbeidsplasser. I likhet med RME er nemnda av den oppfatning at det ikke er et avgjørende argument at Vissi har pådratt seg investeringer i fremtiden, og slike investeringer skal ikke virke formildende ved alvorlige brudd på FOS. Det er viktig at bestemmelsene i systemansvarsforskriften følges av hensyn til sikkerhet og skadepotensiale. I denne saken er heller ingen andre reaksjoner ilagt som følge av bruddet, jf. forvaltningsloven § 46 annet ledd bokstav h.
- (125) Vissi anfører at saksbehandlingstiden har vært lang, og at dette bør virke formildende. Dette kan etter nemndas syn ikke tillegges avgjørende vekt. Vissi har flere ganger blitt bedt om å inngi kommentarer i saken, og den lange saksbehandlingstiden kan ikke kun lastes RME.
- (126) Nemnda mener gebyret som er fastslått av RME er korrekt gitt alvorligheten i overtredelsene. Etter nemndas vurdering har også RME ved utmålingen hensyntatt de relevante punktene som følger av forvaltningsloven § 46, og nemnda slutter seg til denne vurderingen og beløpet fastsatt av RME.
- (127) Vissi har anført at gebyret er fastsatt for høyt basert på tidligere gebyr i lignende saker, og burde nedjusteres betydelig. Nemnda kommet til at denne anførselen ikke kan føre frem. Vissi har rett i at overtredelsesgebyr som tidligere er ilagt for brudd på FOS § 14 er betydelig mindre, og i størrelsesorden 100 000 til 250 000. Samtidig er det ikke bestemt noen øvre ramme i forskrift for denne type overtredelsesgebyr, slik det egentlig var forutsatt i Prop. 100 L (2019-2020) og forvaltningsloven § 44. Nemnda har nylig i sak 2026/0378 understreket behovet for behovet for å fastsette en øvre ramme for utmåling av overtredelsesgebyr i samsvar med Lovavdelingens uttalelse i JDLOV-2022-6086. Lovavdelingen har imidlertid lagt til grunn at manglende fastsettelse av øvre ramme ikke medfører at individuelt utmålte vedtak om overtredelsesgebyr blir ugyldige. Lovavdelingen har i denne forbindelse vist til særmerknadene til forvaltningsloven § 44 i Prop. 62 L (2015–2016) punkt 34.1.

(128) Overtredelsesgebyret befinner seg videre et godt stykke under sjiktet som støter opp mot en eventuell øvre ramme basert på tidligere avgjørelser, og gebyrets størrelse er derfor heller ikke i strid med forutberegnelighet for klager. Til sammenligning avgjorde Energiklagenemnda for eksempel nylig sak 2025/1705 hvor Yara opprinnelig var ilagt et overtredelsesgebyr på kroner 6 000 000 – 6 millioner – for brudd på NEM-forskriften, jf. Energiklagenemndas avgjørelse 28. april 2026 nr. 2025/1705. Nemnda reduserte dette til kroner 3 000 000 – 3 millioner – grunnet konkrete omstendigheter i saken, som tilsvarer 25 prosent av Yaras omsetning som nettoperatør i et definert område. I en annen nylig sak stadfestet Energiklagenemnda RMEs overtredelsesgebyr på kroner 2 500 000 – to millioner fem hundre tusen – overfor Fagne AS for brudd på leveringskvalitetsforskriften § 2-5, jf. Energiklagenemndas avgjørelse i sak nr. 2026/0378. Tidligere er Tibber ilagt overtredelsesgebyr på kroner 8 000 000 – 8 millioner – av RME, jf. RMEs vedtak fra 2. februar 2024 nr. 202219867-21. Spørsmålet om manglende øvre ramme for overtredelsesgebyr kommer derfor ikke på spissen i foreliggende sak.

8 Vedtak

(129) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. **Klagen tas ikke til følge.**
2. **Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 24. november 2025 nr. 202212559-19 om overtredelsesgebyr på kroner 2 500 000 til Vissi AS stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig

Oslo, 7. oktober 2026

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur